

Omtanke ²⁰²⁴⁻²⁰²⁵

Medlemstidning för RAV, Riksorganisationen för anhöriga till våldsdödade

Skadestånd är inget straff
sidan 12

Varför gråter inte Emma
sidan 5

Samhället svek oss
sidan 6

Palmemordet
sidan 16

RAV:s syfte är att verka stödjande och opinionsbildande för anhöriga och andra närstående till de som har dödats, eller kan antas ha dödats. Genom RAV ska man få ett bättre stöd från både omvärlden och samhället.

Foto: Märta Molander

Riksorganisationen för anhöriga till våldsdödade (RAV) är en ideell organisation som startades 1996. RAV utgörs främst av personer som själva är anhöriga eller på annat sätt är närstående till våldsdödade. Även människor som inte själva drabbats av våldet är stödmedlemmar för att stötta verksamheten och visa sitt ställningstagande mot våldet.

Organisationen är till för att stötta, samla kunskap och bidra till gemenskap.

Det är få drabbade som vet vart man kan vända sig med alla frågor som uppstår efter ett dödsbesked. Bland våra medlemmar finns en uttalad längtan efter gemenskap med andra människor som råkat ut för en liknande händelse. RAV bidrar till just den gemenskapen men också med det sorgestöd som samhället så ofta brister i. Ett stöd som vi anhöriga till brottsdrabbade så utomordentligt väl förtjänar.

RAV:s verksamhet bedrivs utifrån värderingar som slagits fast i FN:s och EU:s konventioner om mänskliga rättigheter samt i FN:s brottsofferdeklaration.

Vi på RAV vill:

- Vara medmänskligt stöd till anhöriga och andra närstående till våldsdödade, inte bara i direkt anslutning till brottet utan även i den process som pågår till långt senare.
- Aktivt samla in och lyfta fram frågor, problembilder och erfarenheter som anhöriga kan drabbas av.
- Göra anhörigas röster hörda i samhället och via medier, samt att vara anhörigas språkrör gentemot politiker och myndigheter.
- Verka opinionsbildande för att förbättra villkoren för anhöriga till våldsdödade.
- Vara remissinstans vid utredningar och lagförslag som berör våldsdödade och deras anhöriga.
- Utbilda resurspersoner för att förbättra bemötandet av våldsdödades anhöriga och närstående.
- Bidra till gemenskap för anhöriga och andra närstående till våldsdödade.

Här känner jag mig välkommen och säker

En ny enkätstudie om Rinkeby, en stadsdel i Västra Stockholm, har belyst hur synen på området skiljer sig markant mellan de som bor där och de som betraktar det utifrån. Medan Rinkebyborna beskriver sitt hem som tryggt och trivsamt, uttrycker personer som bor utanför området osäkerhet och oro. Studien tydliggör en klyfta där invånarnas egna erfarenheter ofta står i kontrast till de fördomar som präglas av områdets rykte.

För invånarna i Rinkeby är området ett hem präglad av gemenskap och trygghet. Många beskriver att de känner sig säkra i sin vardag och upplever att omgivningens negativa uppfattningar inte överensstämmer med verkligheten. Benjamin, 21 år och boende i området, menar att rädslan för Rinkeby ofta bygger på fördomar.

– Fördomarna stämmer inte. Vi som bor här känner trygghet och kärlek i vår vardag, säger han.

Samtidigt finns en medvetenhet bland invånarna om att området ofta målas upp i negativa ordalag, något som de tror påverkar hur människor utanför ser på stadsdelen. Enligt flera av de tillfrågade handlar mycket om okunskap och en brist på förstahandserfarenhet.

”Fördomar och stereotyper verkar spela en stor roll för hur stadsdelen uppfattas”

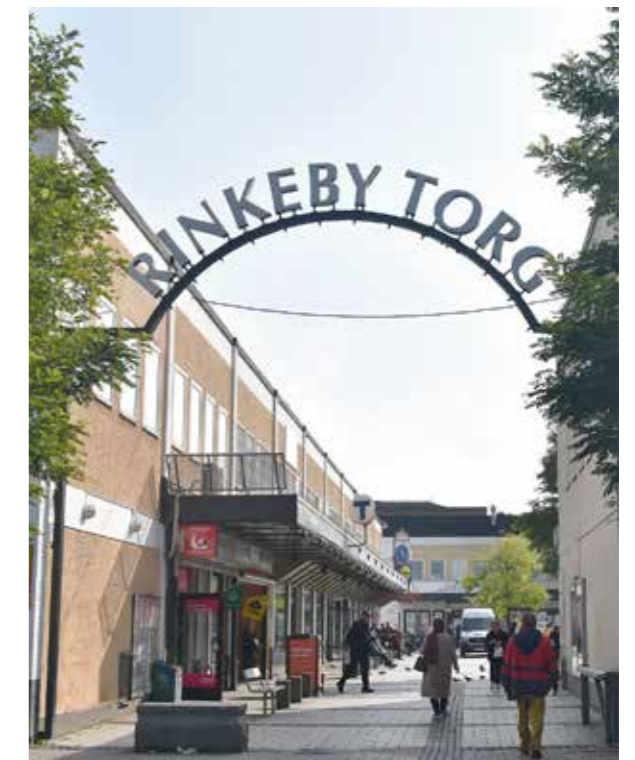
Personer som inte bor i Rinkeby ger dock en helt annan bild. Många uttrycker en känsla av osäkerhet, särskilt när det gäller att vistas i området på kvällstid. Tanja, 41 år, som har familjemedlemmar boende i Rinkeby, förklarar sin tveksamhet:

– Mina svärföräldrar bor där, men jag skulle inte känna mig bekväm med att låta mina barn vara ute

ensamma på kvällarna. Inte jag heller, säger hon. Denna uppfattning är återkommande bland de som bor utanför Rinkeby och verkar ofta vara grundad i områdets rykte snarare än i direkta erfarenheter.

Enkäten visar en tydlig skillnad i hur Rinkeby upplevs. Invånarna beskriver området som tryggt och trivsamt, medan utomstående präglas av oro och negativa förväntningar. Fördomar och stereotyper verkar spela en stor roll i hur stadsdelen uppfattas, något som invånarna själva menar inte stämmer överens med verkligheten. Studien lyfter fram betydelsen av att förstå platsen utifrån de som lever där, snarare än att förlita sig på yttre bilder och rykten.

Text/Foto: Melvin Cicek, Edvin Ashkebosi

Omtanke har producerats i samarbete med medie-elever från Borgarskolan i Gävle
Redaktion: Yahye Abdulkadir Ahmed, Edvin Ashkebosi, Anna Brenkle, Jens Carlsson, Melvin Cicek, Wilgot Eklöf, Svea Eriksson, Alvin Hildemar, Tara Khajavi, Anton Larsson, Allan Lind, Amelia Lind, Erik Lindberg, Melker Ljungström, Mollie Löfqvist, Jakob Lönnblad, Märta Molander, Sixten Norling, Arvid Persson, Titli Svanbom, Assar Svedén, Viktor Tuveson

Handledare: Kerstin Engström Halén, Göran Kock

Redaktör: Ewa-Britt Gabrielsen

Tryck: Trycktrean 2024

Guldspansorerer

Guldspansor sedan 2020

Guldspansor sedan 2020

Guldspansor sedan 2020

Guldspansor sedan 2020

Guldspansor sedan 2020

Guldspansor sedan 2022

ADVOKATBYRÅN
Thomas Bodström

Guldspansor sedan 2016

Guldspansor sedan 2018

Varför gråter inte Emma

Den 17 mars 2008 skedde ett av de värsta brotten i svensk kriminalhistoria. Det var då två barn, Max fyra år och Saga två år, brutalt mördades och barnens mamma Emma blev grovt misshandlad men överlevde. Brottet begicks av tyska Christine Schürer till följd av svartsjuka eftersom hon var förälskad i Emmas sambo. Det konstaterades att mordvapnet var en hammare när Emmas och barnens skador undersöktes.

16 år efter händelsen berättar Emma om sina sätt att hantera sorgen och hur hon har fått livet att fungera trots den traumatiska upplevelsen.

Emma berättar att hon vaknade upp på sjukhuset efter nästan två veckor och att hon inte hade några minnen alls om vad som hade hänt.

På grund av att hon var huvudvittnet, fick ingen berätta någonting om händelsen för henne. Emma började undra var hennes barn var och till en början var hennes familj tvungna att ljuga och hitta på bortförklaringar men till slut fick Emma reda på att barnen hade dött.

Under tiden som Emma låg på sjukhuset, blev Schürer häktad som misstänkt för mord på Emmas barn och mordförsök på Emma men inga konkreta

bevis fanns. Polisen hade tagit reda på att tyskan hade befunnit sig i Arboga under mordkvällen men det fanns inga spår av DNA någonstans.

När rättegången började, kände Emma fortfarande att hon inte visste allt som hon ville veta om händelsen. Hon började fråga poliser och ambulanspersonal samt

pratade med sin sambo om hans upplevelse. Emma beskriver det som att hon lade ett pussel.

– De här pusselbitarna var jätteviktiga för mig, för att få en bild över vad som hade hänt mig egentligen.

Hon förstod att det bara var hon som kunde ta reda på all information eftersom polisen inte ville berätta alla detaljer.

Rättegången avslutades 2009 och Schürer blev dömd till livstids fängelse.

Det viktigaste för Emmas sorgprocess var att prata med journalister och media. Att få prata om sin upplevelse gång på gång gjorde det på något sätt enklare för Emma. Hon kunde då öppna upp sig och det ledde till att hon blev alltmer intresserad av att prata om händelsen.

Något som också hjälpte hennes sorgprocess var hennes egen bok "Varför gråter inte Emma". Boken handlar om Emmas egen upplevelse och hur man kan hantera sorg.

Christine Schürer avtjänar sitt straff på anstalten Vechna i Tyskland. Hon sitter på livstids fängelse och risken att hon släpps ut är liten men den finns.

– Kommer hon ut, då kommer jag att bli livrädd men jag väljer att inte tänka på det, säger Emma om hur hon känner inför om Schürer skulle kunna släppas ut på permission eller benådas. Emma menar att hon har "förlorat" om hon lever i konstant rädsla eftersom hon känner att hon missar andra viktiga saker i livet.

Emma är lycklig just nu med sin familj och för att kunna fortsätta livet med nya upplevelser och många fina stunder. Det Emma vill att man ska ta med sig ifrån hennes historia, är att man ska vara nöjd och glad över vad man har och kunna tänka positivt i livet.

– I morgon kommer kanske inte vara som idag, säger hon.

Emma Jangestig. Foto: Privat.

Text/Foto: Erik Lindberg, Anton Larsson

Samhället svek oss

Martin mördades efter en kväll ute när han hade firat sin 28-årsdag. Han hade haft en strulig ungdomsperiod men livet hade de senaste åren ordnat upp sig för honom. Martin hade arbetat på samma arbetsplats i fyra år och var väldigt omtyckt bland sina kollegor. Han började tänja lite på gränserna när han blev tonåring och det gick från oskyldigt alkoholdrickande och övergick senare till cannabis. Han försökte även övertala sin mamma att cannabis var ofarligt. Martin valde för fyra år sedan att genomgå en behandling eftersom han då hade börjat med att använda kokain.

Den här dagen när Martin Rabnell skulle fira sin födelsedag, tänkte han köpa kokain och han gick för att möta en langare på en gångväg i Ljustadalen. När Martin inte fick fram pengarna, drog den 17-årige langaren fram en kniv och högg Martin till döds. 17-åringen greps först flera dagar senare. Rätten

bedömde att straffvärdet för mordet egentligen var 14 års fängelse men eftersom gärningsmannen var så ung, dömdes han till tre års slutna ungdomsvård.

– Min son Martin hade varit ute för att fira sin födelsedag, det var kvällen den åttonde september 2022. Jag vaknade upp av ett samtal från min dotter Tina som berättade att Martin blivit knivhuggen. Det var det enda jag fick veta då, berättar Martins mamma Anna-Karin.

Anna-Karin fick senare veta att Martin lämnade kompisgänget en stund under kvällen, när de bestämde sig för att köpa kokain.

– När det uppstod ett tjafs runt betalningen så tog langaren fram en stor combatkniv ur byxorna och gav Martin ett knivhugg som gick igenom ena sidan och träffade lungorna, levern samt aortan, säger Anna-Karin och berättar vidare att Martin trots knivhugget kunde gå tillbaka till sina kompisar. De märkte direkt att Martin gick konstigt och han föll till slut ihop. Då ringde kompisarna 112 samtidigt som de försökte med HLR. När ambulansen kom var kompisarna i chock, det var då som det första samtalet till mamma Anna-Karin kom.

Ena kompiserna ringde Martins syster på Messenger och berättade att han blivit knivhuggen. Sedan ringde hans syster Tina mig också, berättar Anna-Karin.

– Jag fick bara veta att han var knivhuggen. Där och då trodde jag inte att det var så allvarligt. Martins syster Tina var i Visby på Gotland, så jag kontaktade min yngsta son Isaac och vi åkte till sjukhuset. När vi var på väg till sjukhuset bad jag Martins biologiska pappa att ringa de andra syskonen i familjen också, säger Anna-Karin och berättar sedan att när de kom fram till akuten kunde läkaren inte berätta hur allvarligt läget med Martin var.

– I den stunden förstod jag att situationen var allvarlig. Efter det hänvisades jag och min yngsta son till ett annat rum där vi fick de hemska nyheterna, Martins liv gick inte att rädda.

Jag bara skrek rätt ut och efter det svartnade det i minnet, säger Anna-Karin. Resten av familjen kom till sjukhuset efter varandra.

– När jag till slut fick se Martin, så syntes en tår på hans kind. Han var så fin, minns Anna-Karin.

Martins familj var i kris och visste inte vart de skulle vända sig för att få stöd.

– Vi kunde inte få hjälp förrän tidigast på måndagen

för att kuratorerna hade helgstängt. Prästen fick vi inte heller ringa senare än 23.00 eller tidigare än 8.00. Vi fick i stället dagen efter träffas hela familjen hos min äldsta dotter, säger Anna-Karin.

Hon berättar att hon kände sig sviken av samhället.

– Jag tycker att vi borde ha fått mer stöd särskilt till de yngsta barnbarnen, samt så tycker jag att det ska finnas ett utökat posom som ger stöd till de anhöriga, säger Anna-Karin.

Posom är kommunens krisgrupp och betyder psykiskt och socialt omhändertagande vid exempelvis olyckor, katastrofer och kriser. Krisgruppen är tänkt att stödja de drabbade och ge hjälp till självhjälp.

Martin Rabnell. Foto: Privat

”Kände mig sviken av samhället”

Efter åtta dagar blev gärningsmannen gripen och han var bara 17 år. I dagsläget tror jag att han sitter inne på ett SIS-hem, berättar Anna-Karin.

Rättegången blev av snabbt eftersom gärningsmannen var under 18 och inte kunde sitta häktad länge. Anna-Karin berättar att gärningsmannen hade en kaxig attityd under Rättegången men inte vågade se dem i ögonen. De spelade upp SOS-samtalet under rättegången och där hörde man Martins sista andetag. Gärningsmannen blev dömd till endast tre års ungdomsvård eftersom han var under 18 år.

Anna-Karin säger att saknaden aldrig kommer att försvinna.

– Känslan att jag aldrig ska få krama Martin igen är fruktansvärt jobbig. Vi i familjen kommer aldrig att repa oss, men vi kliver ändå upp varje dag för att jobba och gå i skolan. För på något sätt går livet vidare.

Text: Märta Molander, Amelia Nilsson Lind, Titli Svanbom

Läs Martins mamma Anna-Karins egen berättelse om hur tiden direkt efter mordet var...

Så nära vi kom varandra när det ofattbara hände, i gemensam trupp som en amöba gick vi från ställe till ställe, vi måste lösa allt det praktiska som uppstår när det ofattbara händer allt för att slippa känna, tänka och förstå att det otänkbara drabbat oss, vår familj. Hur ska man kunna fatta det som är ofattbart?

Nu har vi levt med det ofattbara i 506 dagar, vår amöba har lösts upp, men så fort det uppstår händelser med koppling till det ofattbara så sluts vi samman igen, som en sorglig spillra av vår familj. För vi är en familj som för alltid kommer att försöka förstå det som inte kan förstås.

Saknaden har vi gemensamt, sorgen bär vi tillsammans även om vi också har vår egen individuella sorg. Våra minnen av Martin innan det ofattbara hände vävs samman till en vacker bild av ett älskat barn, en bror, ett barnbarn, en morbror, en kusin och en vän.

Vi kämpar, jag kämpar för att det ofattbara ska få ta så lite plats som möjligt så vi i stället kan hylla de 28 år vi fick tillsammans. 28 år av glädje och skratt men också svåra stunder, så som ett liv ser ut.

Han var inte perfekt, han hade fel och brister så som vi alla har. Men när allt vävs samman så minns jag honom som den kärleksfulla omtänksamma, roliga, pillemariska son, bror, barnbarn, morbror, kusin och vän han var. Ibland tappar jag andan när det ofattbara påminner mig om att jag måste vandra här på jorden utan honom. Jag blundar och minns, försöker tränga bort det ofattbara och i stället minnas de 28 år vi fick tillsammans.

Martin Rabnells grav.

Foto: Privat

Hur tryggt är vår närmaste omgivning?

Under de senaste åren har många invånare i städerna ändrat sina vanor. Den senaste tidens upptrappning av våld speglar sig till exempel genom att många undviker vissa platser. En del känner ett obehag av att gå ut efter mörkrets inbrott. Många i vårt samhälle undviker dåligt upplysta platser som tunnlar, resecentrum och enskilda områden i stadskärnan. Några tycker att det kändes otryggt att vara ute på gatorna. Ibland pekas även vissa stadsdelar ut som mindre trygga.

”Jag vågar inte gå hem själv på kvällen”

I Gävle gjordes en undersökning bland invånare i åldersgruppen 17–63 år. Gävleborna svarade i undersökningen på en enkät där det framkom att de mest otrygga platserna fanns i bostadsområdena utanför centrala Gävle. Flera av de tillfrågade anser att två stadsdelar i utkanten av Gävle är de mest otrygga, på grund av att det skett mycket där. Till exempel rån, gängbråk, knarkhandlingar och skjutningar.

Några andra av de tillfrågade anser däremot att stadskärnan är den mest otrygga platsen.

– Jag vågar inte gå hem själv på kvällen, berättar Anna som är 18 år och bor i Gävle. En känsla av otrygghet som hon delar med flera.

– Förr tänkte jag inte så mycket på det. Jag tyckte till och med att det var mysigt att ta en kvällspromenad när det var mörkt och man såg hur folk hade gjort fint till hösten eller julpyntat i sina fönster och trädgårdar. I dag går jag helst inte ut om kvällarna, säger Helena som är 63 år och bor i centrala Gävle.

– Jag har alltid varit ute och sprungit eller gått en timme på kvällen och det kommer jag att fortsätta med. Jag är inte rädd i bostadsområdena runt omkring där jag bor men jag undviker skumma platser, säger Annika som är 51 år och bor utanför centrum i Gävle.

Många unga berättar att de aldrig skulle gå hem ensamma sent på kvällen om de har varit ute på krogen. Då väljer de att gå flera tillsammans, åka buss eller ringa efter skjuts hem.

Text: Amelia Nilsson Lind, Märta Molander, Titli Svanbom

Hela samhället måste hjälpas åt

Medierna har den ökande våldsspiralen i Sverige diskuterats under året, med särskilt fokus på det som polisen beskriver som en eskalering av våldet men enligt polisen finns det fortfarande gränser för vad som är acceptabelt och hållbart i samhället.

I nyheterna ser vi hur våldet i vissa områden har blivit mer utbrett och brutalt, och att detta påverkar både samhällsmedborgare och polisens arbete. Det framgår också i medier att det finns en växande oro för att denna trend kan leda till ännu mer allvarliga konsekvenser om inte åtgärder vidtas för att stoppa utvecklingen.

Bakgrunden till den ökande våldsspiralen kan kopplas till flera faktorer, inklusive socio-ekonomiska utmaningar, brist på resurser inom rättsväsendet, och eventuella förändringar i gängkriminalitetens dynamik.

Det görs ansträngningar för att bekämpa våldet och återställa tryggheten i samhället, men samhället behöver hitta fler lösningar för att situationen inte ska förvärras.

Maria Högbom som är gruppchef för polisens avdelning grova brott i Västernorrland, förklarar att våldsspiralen har utvecklats på så sätt att det har blivit mer grova våldsbrott de senaste åren.

Högbom berättar att polisen oftast behöver jobba med ärenden som redan har hänt och därför inte hinner arbeta så mycket brottsförebyggande även om de som jobbar i yttre tjänst arbetar mer brottsförebyggande för att kunna förhindra grova våldsbrott.

På frågan om varför våldsbrott har eskalerat, svarar Högbom att det finns flera orsaker.

– Det kan vara konflikter i gängmiljö, mycket gängkriminalitet. Det finns andra typer av brott men jag vet inte om de ökat. Anmälningbenägenhet har ökat. Det anmäls mer brott nu, som våld i nära relation, säger Högbom.

”Polisen har ansvar, men medborgare har också ansvar”

– Jag tycker att vi har bra med resurser men man vill alltid ha mer, så klart. De handlar om att lägga det på rätt saker samt att tänka på att prioritera rätt, säger Högbom.

Hon påpekar också att det är viktigast att hela kedjan fungerar. Polisen gör vad de kan men hela samhället behöver hjälpas åt

För att kunna vända trenden med ökande grova brott, säger Högbom att samhället i stort måste hjälpas åt. Socialtjänsten och polisen kan inte vända trenden själv, utan medborgare måste också hjälpa till.

När till exempel vanliga medborgare köper narkotika, tänker de kanske inte på att deras partydroger bidrar till våldsspiralen och pengarna hamnar i kriminellas fickor.

– Polisen har ansvar, men medborgare har också ansvar, menar Högbom.

Text: Märta Molander, Titli Svanbom, Amelia Nilsson Lind

Foto: Emma Nordlandert

Foto: Assar Svedén

Sundsvalls trygghet

Sundsvall, en stad som oftast förknippas med sin vackra arkitektur, rika historia och inte minst sina natursköna skärgårdar, har på senare tid även haft en annan mer oroande trend i sin identitet. Många invånare säger att de har känt sig osäkra när de rört sig runt specifika platser, särskilt under kvällarna.

Nu berättar både myndigheter och lokalbor i stället om en positiv förändring. Under de senaste åren har kommunen arbetat för att öka tryggheten och statistiken gällande våldsdödandet i Sundsvall har visat en nedåtgående trend, vilket är positivt för stadens trygghet. Samma trend ser vi i en attitydundersökning i Sundsvalls centrum. I denna undersökning intervjuades tio kvinnor och tio män i åldrarna 14- 57 år.

– Polisen har jobbat hårt för att få en tryggare känsla i Sundsvalls centrum och personligen tycker jag att de har lyckats, säger en kvinna i 44-års åldern som tidigare har tyckt att vissa delar av Sundsvall känts otryggare än andra.

Ett område som varit oroligt är "Navet", ett område där ett flertal busshållplatser ligger i centrum av Sundsvall. Under de senaste åren har busshållplatserna varit en magnet för brottslig verksamhet, särskilt på kvällarna. Rapporter om misshandel, stölder och drogrelaterade brott hade blivit allt vanligare. Kommunen såg problemet och valde att flytta busshållplatsen närmare in till centrum och idag har situationen förbättrats.

För lokalborna har den minskande kriminaliteten märkts tydligt. Många som tidigare undvek busshållplatserna på grund av otryggheten vittnar nu om en ny tryggare känsla. En av dem är en man i 37-årsåldern som tidigare upplevde obehag vid de centrala hållplatserna på kvällstid.

– Busshållplatserna fungerade som en samlingsplats

där personer och särskilt ungdomar hängde på kvällarna och var väldigt högljuda. I dag ser det lite annorlunda ut men jag försöker fortfarande undvika att gå nära busshållplatserna på kvällen, säger mannen som även berättar att han känner en oroväckande känsla för sina barns framtid beroende av hur Sundsvalls nivå av kriminalitet kan komma att se ut då.

Genom en kombination av olika strategier och åtgärder har staden lyckats skapa en tryggare miljö för invånarna. En central faktor bakom denna ökning av trygghet är det ökade samarbetet mellan polisen, kommunen och invånarna. Genom att arbeta tillsammans och skapa en stark gemenskap har Sundsvall lyckats minska brottsligheten och öka känslan av trygghet i staden.

En annan viktig aspekt som har bidragit till den ökade tryggheten, är en satsning på brottsförebyggande åtgärder och sociala program. Genom att adressera rotorsakerna till brottslighet, såsom sociala ojämlikheter och utanförskap, har man kunnat minska risken för att brott begås. Dessutom har medvetenheten kring säkerhetsfrågan ökat bland invånarna, vilket har skapat en kultur av ömsesidig respekt av ansvarstagande för att upprätthålla tryggheten i staden.

Polisen i Sundsvall skriver på sin hemsida om Medborgarlöftet och satsningen på samarbete med kommunen och medborgarna för att analysera vilka åtgärder som behöver prioriteras. Genom trygghetsmätningar med boende i kommunen tillsammans med polisens statistik har problemområden kunnat pekats ut och förebyggande åtgärder genomföras. Genom att fortsätta arbeta tillsammans och vara proaktiva i att adressera säkerhetsutmaningarna, kan Sundsvall fortsätta att vara en trygg och välkomnande stad.

Text: Assar Svedén, Wilgot Eklöf, Mollie Löfqvist

Viktigt med samverkan

Enligt Roland Komaromi som är Polisens press- talesman på Region Mitt, har det kommit in fler anmälningar om grova brott och de har haft fler ärenden att åka ut på under de senaste åren. Viss typ av våld har minskat medan annan typ har ökat.

Polisen arbetar mycket med brottsförebyggande arbete.

– Hög närvaro med mycket polis ute i samhället är viktigt, menar Komaromi. Övervakningskameror behöver finnas i specifika områden. Det är också väldigt viktigt med samverkan och att polisen arbetar tillsammans med andra instanser som exempelvis kommunen och skolorna.

”Vi lär oss hela tiden och hittar nya sätt att arbeta”

– Vi lär oss hela tiden och hittar nya sätt att arbeta, säger Komaromi som vill sudda ut gränserna mellan de olika myndigheterna. Samarbete med socialtjänst och kommun blir viktigare eftersom gärningsmännen kan vara under 15 år.

– Yngre gärningsmän gör att det blir utmanande att utreda brott. Eftersom folk är unga är det viktigt med brottsförebyggandet. Polisen kan ha svårt att dela information mellan myndigheter på grund av lagstiftningar.

– Vi jobbar aktivt mot dessa utmaningar, säger Komaromi.

Text: Yahye Abdulkadir Ahmed, Arvid Persson, Sixten Norling

Dödligt våld	2015	2020	2023
Män	83	99	88
Kvinnor	29	25	33
Totalt	112	124	121

Skjutningar	2017	2023
Antal skjutningar:	281	363
Antal avlidna:	26	53
Antal skadade:	128	109

Källa: Brottsförebyggande rådet; www.brå.se

Företagssponsorer

Skadestånd är inget straff

Många brottsoffers familjer får aldrig ut de skadestånd som gärningsmännen dömts att betala.

Carina Lövgrens och Eva Berglunds familjer är två av dem. Carina Lövgren berättar om när hon för snart fem år sedan var på bröllopsresa i Thailand och fick reda på att hennes son Phillip blivit mördad i Sundsvall. Han sköts till döds med nio skott. Phillip hade ibland kontakt med kriminella kretsar, något som Carina inte till en början visste om. Trots detta var han familjekär, hade två barn och var omtyckt av sina vänner.

Tre personer greps för mordet och dömdes till 18 år vardera. Carina, Phillips syster och barn tilldömdes 60 000 i skadestånd var, men blev precis som Eva nekade av Brottsoffermyndigheten. Phillip hade anmärkningar i belastningsregistret och Brottsoffermyndigheten ville inte att pengarna skulle hamna i fel händer.

Carinas skadeståndspengar skulle inte gå till någon kriminell verksamhet utan bland annat till begravningskostnader. För både Carina och Eva handlar det inte om pengarna i sig utan om att få upprättelse och rättvisa.

Eva Berglund berättar om sin son som levde ett bra liv. Han hade tre barn med sin ungdomskärlek som han hade hängt ihop med sedan skolan. När de växte ifrån varandra, började han umgås med motorcykelklubben Hells Angels.

Eva tog det först som skvaller att sonen hade gått med i Hells Angels och hon berättar att hon blev chockad när hon sedan förstod att det var sant.

För sju år sedan knackade det på dörren hos Eva och utanför stod två poliser som berättade att sonen blivit mördad och att det hade hänt på Hells Angels gård. Två män hade gripits för mordet och de dömdes senare till livstid. Inget klart motiv fanns till mordet och gärningsmännen nekade till brottet

”Vi i familjen kan aldrig acceptera att någon valde att ta livet av honom”

– Det är hemskt, vi i familjen kan aldrig acceptera att någon annan valde att ta livet av honom, säger Eva.

Eva, sonens barn och syster blev tilldömda 60 000 var i skadestånd av domstolen. De kontaktade Brottsoffermyndigheten eftersom Kronofogden inte hade något att driva in. Men de blev nekade till skadestånd eftersom brottsoffret behöver vara fläckfri.

Varken Eva, barnen eller systemen fick pengar utbetalt. Anledningen var att Evas son var med i Hells Angels och ansågs inte som fläckfri då han fanns med i brottsregistret. Detta kom som en chock för Eva eftersom ingen i hans familj fanns med i brottsregistret.

– Sorg nummer ett var krisen när min son gick med i Hells Angels. Sorg nummer två var när han blev mördad och sedan kom sorg nummer tre, när jag kände mig utpekad av staten. Jag känner det som att jag har gjort något fel och att jag får skylla mig själv för att man har någon i familjen som valt fel väg, säger Eva.

Text: Anna Brenkle, Tara Khajavi, Svea Eriksson

FAKTA: Skadestånd

En domstol kan tilldela skadestånd till målsägande brottsoffer eller anhöriga. Om den dömde inte betalar, skickar domstolen skadeståndskravet till Kronofogden när domen inte längre kan överklagas. Kronofogden skickar då en förfrågan till målsägarna och undrar om de vill ha hjälp att driva in skadeståndet. Om den dömde saknar tillgångar som Kronofogden kan driva in, och målsägande inte kan få pengar genom någon försäkring kan Brottsoffermyndigheten i vissa fall hjälpa till.

Vi har kontaktat rättspolitiska talespersoner som sitter i justitieutskottet för att höra hur deras partier ställer sig i skadestandsfrågan.

Ulrika Liljeberg, Centerpartiet:

Centerpartiet ställer sig positivt till frågan om skadestånd ska bli statligt. Med det menas att staten betalar ut skadestånd till den tilldelade och sedan kräver pengar av gärningsmannen för skadeståndet. Staten blir som en mellanhand och

hjälper till att betala ut skadeståndet men ansvaret hos gärningsmannen att betala är fortfarande kvar.

Ulrika Liljeberg berättar att det finns en pågående utredning om just denna fråga men att det enligt henne går för långsamt, frågan ska redovisas i februari 2025.

Guðrun Nordborg, Vänsterpartiet:

När en domstol har prövat yrkanden om skadestånd för personskada eller för kränkning på grund av brott och domen om sådan ersättning vunnit laga kraft, så vill vi förenkla genom att göra det möjligt för staten att via Brottsoffermyndigheten att snabbt betala ut pengarna som brottskadeersättning till den/de som skadats.

Sanna Backeskog, Socialdemokraterna:

Sanna Backeskog sitter i Justitieutskottet med ett särskilt fokus på brottsofferfrågan. I en intervju förklarar hon hur Socialdemokraterna ställer sig till frågan om skadestånd.

De ser att en stor förändring och ett helhetsgrepp kring brottsofferfrågan krävs och vill se en brottsofferlag som samlar och förstärker brottsoffrets rättigheter och förtydligar vem som har ansvaret för vad. De vill att offret alltid ska vara i fokus och att samhället ska finnas där för brottsoffret.

Gällande skadestandsfrågan anser Socialdemokraterna att staten ska ta huvudansvar och säkerställa att brottsoffret får sitt skadestånd. Brottsoffret ska inte behöva ta ansvaret att söka skadestånd själv från förövaren, eller genom att orientera sig genom Kronofogden, Brottsoffermyndigheten och försäkringsbolag. Men förövarens ansvar att betala skadestånd måste finnas kvar och om personen har tidigare skulder ska skadeståndet gå före dem vid utmätning. Andra aktörer, som försäkringsbolag, måste också fortsatt ta sitt ansvar.

Text: Anna Brenkle, Tara Khajavi, Svea Eriksson

Företagssponsorer

2016

2016

2022

2016

2018

2014

2024

2018

2021

2019

Politikers syn på våld och brott

I takt med att våldet i samhället ökat har politiska partier alltmer fokuserat på hur man kan reformera straffrätt, skadestånd och brottsofferstöd.

Intervjuer med representanter från flera partier ger en inblick i deras olika perspektiv, men trots vissa meningsskiljaktigheter finns en gemensam vilja att stärka samhällets skydd för brottsoffer och säkerställa rättvisa straff.

Fokusera på brottsoffren och hårdare straff

Ulrica Högbergh

Ulrica Högbergh, från Vänsterpartiet, betonar att samhället har ett ansvar för alla, även för dem som befinner sig i marginalen.

Hon anser att polisen bör ha ett tydligare ansvar i att möta brottsoffer i det första skedet. Trots att hon är engagerad i kvinnomord i nära relationer och generellt förespråkar strängare straff för grova brott som mord, är hon osäker på vissa delar av rättssystemet.

För henne är det viktigt att brottsoffer får rätt stöd och hjälp, särskilt när det gäller ersättningsfrågor. Hon vill se en ökad skadeersättning som står i paritet med brottens allvar och anser att vittnesskyddet bör stärkas snarare än att införa anonyma vittnesmål.

Längre straff och bättre skydd

Peter Åkerström

Peter Åkerström, Kristdemokraterna, ser mycket allvarligt på den ökade brottsligheten. Han framhåller vikten av att ha ett starkt samhälle, där både sjukvård och psykiatrisk vård spelar en central roll.

Partiet förespråkar hårdare och längre straff för att avskräcka från brott. När det kommer till brottsoffer anser han att det inte är de

som ska behöva flytta – i stället borde gärningsmännen separeras från sina offer. Skadestånd ska vara lättare att få, och partiet arbetar för att införa anonyma vittnesmål för att stärka rättssäkerheten.

Bättre rättspraxis och skadeståndssystem

Lars Österberg

Lars Österberg, företrädare Kristdemokraterna och jobbar också som polischef, anser att Sveriges lagar är tydliga, men rättspraxis brister, vilket leder till orättvisa straff.

Han pekar på att byggandet av fängelser har minskat, vilket gör att systemet inte är rustat för att hantera dagens brottsutveckling. Han förklarar att staten bör ta ett

större ansvar för att betala ut skadestånd, och påpekar att Sverige har relativt låga skadestånd jämfört med andra länder som USA.

Partiet stödjer anonyma vittnesmål och vill stärka skyddet för vittnen. Lars poängterar också att samhällets olika institutioner, som brandkår och sjukhus, bör få mer stöd för att hantera konsekvenserna av brott.

Målet är att minska kriminaliteten

Adam Rystedt

Adam Rystedt och hans parti, Moderaterna, förespråkar strängare straff och är särskilt kritiska till att gärningsmännen ibland kan återvända till samma område som sina offer.

De vill se att staten tar ett större ansvar för att betala ut skadestånd, och i den digitala tidsåldern anser Adam att detta borde kunna lösas på ett mer effektivt sätt.

Partiet är positivt inställt till anonyma vittnesmål, särskilt vid grovare brott, där vittnen kan känna sig hotade. Samtidigt är de medvetna om att det kan finnas både för- och nackdelar med anonymiteten.

När det gäller permission och frigivning är Adam kritisk till hur kriminalvården är överbelastad, men han menar att rättssystemet måste vara likvärdigt för alla, oavsett var i landet man bor.

Staten måste stötta brottsoffer

Caroline Schmidt

Caroline Schmidt, från Centerpartiet, uttrycker stor oro över den ökade våldsbrottsligheten och anser att straffen behöver skärpas.

När det gäller skadeståndsfrågan tycker hon att staten måste gå in och hjälpa brottsoffer, särskilt i fall där gärningsmännen inte kan betala eller flyttar utomlands. Hon vill också se en mer effektiv kriminalvård för att förhindra återfall.

Politiska visioner i en tid av våld

Sammanfattning:

De olika politiska partiernas syn på våld och brott i samhället skiljer sig åt i detaljer, men alla är eniga om att det krävs förändring. Det finns en gemensam vilja att skärpa straffen för grova brott och förbättra skyddet för brottsoffer. Frågor som skadestånd, anonymt vittnesmål och kriminalvårdens resurser är centrala i debatten.

Med ökande brottslighet och våld i samhället står politikerna inför stora utmaningar. Men trots skillnader i synen på detaljer delar de alla en vision om ett tryggare samhälle, där både rättvisa och brottsoffers behov står i centrum.

Text/Bild: Viktor Tuveson, Allan Lind, Melker Ljungström

Glasängel

Beställ från
Glaset Hus
i Limmared.
Tel: 0325-660060

Företagssponsorer

2021

PETERS SJÖKROG 2022

2022

2023

2019

CLARION GILLET 2023

2023

2022

BERGMANS FISK
Saltharsfjärden 2022

Palmemordet och de obesvarade frågorna

Familjen Palmes biokväll, kvällen den 28 februari 1986, skulle ha blivit ett mysigt familjeminne. Men bara minuter in på den, av SÄPO obebakade, promenaden hem, tog kvällen en drastisk vändning och minnet blev istället traumatiskt.

En okänd man smög sig upp bakom Lisbeth och Olof Palme och avlossade två skott. Från kort avstånd sköts Olof i ryggen och föll död ihop på plats. Ett andra skott avfyrades mot Lisbeth, som överlevde med en mindre skottskada, en rispa i ryggen. Sveriges statsminister Olof Palme hade blivit brutalt mördad på Sveavägen i Stockholm av en ännu, 38 år senare, okänd man.

Flera spår och teorier finns kring mordet, men vi kan nog inte längre förvänta oss en dom.

”Mordet påverkade hela Sverige som samhälle”

Mordet påverkade hela Sverige som samhälle, detta instämmer både Leif Gidlöf och Inger Kullblad i, när vi besöker Sveavägen i september 2024. De båda är överens om att folk känner sig mer osäkra på gatan och inte minst politikerna själva.

Inger berättar att en politiker idag troligtvis aldrig skulle gå ut själv så som paret Palme gjorde under mordkvällen.

Leif berättar också att Palme kunde ses som kontroversiell av många, något han tror beror på att Palme kunde ha en arrogant framtoning. I TV4-dokumentären ”Palme – Sista Timmarna” finns en intervju med Alf Enerström med, där han liknar detta med att Palme styrde som en diktator.

Inger Kullblad

Leif Gidlöf

Men vem var det egentligen som mördade Olof Palme?

Under den tidiga polisutredningens gång berättar spaningsledare och polismästare Hans Holmér detaljer för DN:s journalist Ann-Marie Åsheden, som exklusivt fick ta del av information från utredningen under dess gång genom dagliga intervjuer. Intervjuer som gjordes i hemlighet för ett reportage som skulle släppas när mordet var löst. I många fall var detta olagligt, och har i efterhand kritiserats.

Dessa intervjuer har dock bidragit till att i efterhand kunna reda ut vad polisen kunde ha gjort annorlunda i sitt jobb. De har också varit bidragande i denna text, via P3-dokumentären Palmeutredningen inifrån, där intervjuerna offentliggjorts.

Holmér berättar att fanns en teori om en 33-årig ”Palmehatare”, som ska ha befunnit sig på ett nattcafé under mordkvällen. Där ska han ha uttryckt sitt hat och att han hade kunnat skjuta honom. 33-åringen blir utpekad av ett ögonvittne och det leder till åtal.

Några dagar därefter blir dock åtalet ogiltigt eftersom det framkommit att en polis visat en bild på 33-åringen för vittnet och därav pekat ut honom på falska grunder. 33-åringen försattes på fri fot, men fortsatte utredas av polisen då han inte kunnat uteslutas.

”Kurdistan arbetarparti skulle vara skyldiga”

Ett annat tips som kom in tidigt i utredningen var att Kurdistan arbetarparti PKK skulle vara skyldiga till mordet. Att detta skulle vara fallet skrevs först i turkiska tidningar, något som SÄPO fick reda på bara veckan efter mordet.

Motivet för denna teori påstods vara att Palme och regeringen terrorklassat dem, och att de därför ville hämnas på honom, enligt SVT.

I dessa tidningar publicerades det bilder och personuppgifter på de som enligt tidningarna var skyldiga. Men eftersom Turkiets syn på kurder under denna tid var skev och fördomsfull så valde Hans Holmér, som var utredningsledare, att ta tipset med en nypa salt och inte lägga så stora resurser på det.

I januari 1987 genomfördes dock ”Operation Alfa” där 200 poliser grep 20 kurder.

Korsningen Sveavägen/Tunnelgatan där Olof Palme blev skjuten 1986.

Foto: Jens Carlsson

Förhören med kurderna ger dock ingenting och alla försattes på fri fot samma dag.

Detta blev en polisiär och politisk skandal där både ministrar och polischefer tvingats avgå, enligt SVT.

Efter att PKK-spåret lags ner anhölls Christer Pettersson, en tidigare känd missbrukare som dömts för knivdråp i samma område där Palme blev mördad.

Sju månader efter häktningen, i juli 1989, dömdes han också av en oenig Stockholms tingsrätt efter att Lisbet Palme pekat ut honom.

I november samma år blev han dock frigiven i Hovrätten, då Lisbeth Palme erkänt att hon haft förkunskaper om mannen innan utpekandet.

Utredarnas misstankar om honom kvarstod, men ingen rättslig dom kunde upprättas vilket ledde till en 20-årig paus i utredningen. Flera medier har dock spekulerat i att Christer ska ha erkänt mordet innan sin död 2004.

”Det fanns flera Palme-hatare inom Stockholmspolisen”

En teori som bland annat Leif GW Persson var övertygad om i en intervju med Aftonbladet 2011 var ”polisspåret”. Enligt den här teorin är det någon inom poliskåren som mördat Palme och fått hjälp av andra poliser för att komma undan.

GW sade att det var allmänhetens åkning på mordplatsen, ingen polis spärrade av eller följde efter mördaren. Det har också i efterhand framkommit att det fanns flera Palmehatande högextrema grupperingar inom stockholmspolisen, bland annat den vapenälskande ”baseball-ligan” som sägs ska ha firat Palmes död.

Denna teori har utretts och avfärdats av en granskningskommission, men de menar att det inte är omöjligt att någon enstaka person inom poliskåren varit inblandad.

I maj 2018 pekades Stig Engström, även kallad Skandiamannen, ut som Palmes sannolika mördare av reportagemagasinet Filter, enligt SVT. Stig påstod sig vara ett vittne till mordet och var med i de flesta nyhetskanaler efter mordet. Där berättade han om sitt vittnesmål och hur han tror mordet ska ha gått till.

”Skandiamannen pekades ut som Palmes sannolika mördare”

I Netflix dramatisering ”Den osannolika mördaren” framgår hur Skandiamannen kan ha kommit undan mordet genom att påstå sig vara ett vittne och spela på det.

Filterjournalisten Thomas Pettersson plockade upp spåret om Skandiamannen efter att han hittat starka kopplingar mellan mordet och Stig Engström.

Först och främst så arbetade han i Skandiahuset, där mordet skedde på gatan utanför och han hade yttrat sig om Palmefientliga åsikter. Engström ska också haft tillgång till ett likadant vapen som använts under mordet.

Den 10 juni 2020, på en presskonferens hällen av chefsåklagare Krister Petersson, pekades Skandiamannen ut som misstänkt gärningsman. Petersson var dock tydlig med att man inte pekat ut Engström som skyldig, utan som misstänkt. Detta eftersom utredningen inte kom runt honom som trolig gärningsman.

På grund av att Stig hade avlidit år 2000 så lades utredningen ner eftersom det inte går att väcka åtal mot en avliden.

I augusti 2024 släpper Jon Jordås, som arbetat journalistiskt kring mordet i många år, boken "Den sista boken om mordet på Olof Palme". Här presenterar Jordås en ny teori som många anser kunna stämma.

Följande står om boken på förlagets Natur & Kulturs hemsida:

Efter det förbryllande utpekandet av Skandia-mannen år 2020 började Jon Jordås, dokumentärchef och producent bakom några av Sveriges mest lyssnade true crime-poddar, att gräva i mordet på Olof Palme.

Ur alla tusentals dokument som gjordes tillgängliga när utredningen lades ner framträdde en ny person ur skuggorna: enstöringen som bodde på promenadavstånd från biografen Grand, och var ägare till en Magnum-revolver. Mannen hade tappats bort i utredningen flera gånger, visade sig på punkt efter punkt stämma in på FBI:s gärningsmannaprofil och var i perioder polisens hetaste spår. Trots detta är han i princip okänd för allmänheten.

Sammanfattningsvis så finns det flera olika teorier om vem som kan ha mördat Sveriges stadsminister på Sveavägen 1986. Ingen av teorierna har dock kunnat bevisas och därför har mordet aldrig blivit officiellt löst. Att inget varit möjligt att bevisa vet man inte vad det beror på, men det finns teorier kring detta också.

"Ingen av teorierna har kunnat bevisas"

Det har gått 38 år sedan mordet och bevismaterialet blir tunnare med tiden. Flera som varit inblandade i mordet och mordutredningen har också gått bort, vilket gör en utredning ännu svårare. Därför kan vi nog inte förvänta oss att någonsin veta vem som faktiskt är skyldig för Olof Palmes död.

Text: Jens Carlsson, Jakob Lönnblad, Alvin Hildemar

Biografen som Olof och Lisbeth Palme besökte på mordkvällen.

Foto: Jens Carlsson

Kalla fall i Sverige

I Sverige begås både mord och dråp som förblir olösta. Detta på grund av olika faktorer som till exempel brist på vittnen och bevisföring.

Niklas Jonsson 27 år

27-åriga Niklas Jonsson reser den 20 oktober 2011 klockan 08:48 från sin hemort Karlstad till Oslo med tåg. Det man vet, är att Niklas hade med sig sin mörka mountainbike av märket Nakamura. Senare samma dag reser Niklas vidare från Oslo till Halden där han besöker en saluhall, klockan är då cirka 21:00. Saluhallen är belägen vid brofästet på den svenska sidan av Svinesundsbron och kort efter att besöket är Niklas plötsligt försvunnen. Ärendet utreds som mord men har inte tillräckligt med bevis för att lösas.

Kurt "Samlaren" Hellström 71 år

Tidigt på morgonen den sjätte april 1992, klockan 02.29, larmas polisen till Duvnäsavägen 7 i Nacka efter att två personer rånats och bakbundits i Kurt Hellströms hem. Kurts partner, Helen, ringer polisen. Senare avlider Kurt av skadorna som han råkat ut för under rånet. Helen uppger att förövarna är två män och en kvinna som talat ett främmande språk. Både Helen och Kurt har misshandlats innan de blivit bakbundna i sängen. Drygt två månader innan incidenten hade en film om Kurt Hellström visats på TV, där han allmänt blev kallad för "Samlaren" och framstod som väldigt förmögen.

Efter den tekniska undersökning som genomförs i huset säkras DNA från en manlig oidentifierad profil som inte ger någon träff i polisens DNA-register.

Inger stark 43 år

Den 29 november 1990, vid 07:25, hittas Inger Stark, 43 år, död under Klaraborgsbron i Karlstad. Hon har utsatts för yttre våld som varit så brutalt att hon avlidit. Polisen utreder fortfarande fallet, men ingen gärningsman har hittills kunnat gripas.

Abdullah (Abbe) Khalifeh 22 år

Den nionde mars 2016, vid 20:36, skjuts Abdullah (Abbe) Khalifeh, 22 år, på parkeringen vid Eriksfältsgatan 72 i Malmö. Han har tidigare på kvällen spelat kort med vänner i en lokal på samma adress. Vännerna upptäcker honom skadad och kör honom till sjukhus, men han dödförklaras kort därefter. Ingen gärningsman har hittats och kunnat dömas för mordet.

Ettåriga Pontus Holmberg

Den 22 augusti 2005 inträffar en tragisk händelse på Brickebergsvägen 40 i Örebro. Strax efter kl. 01.00 vaknar familjen Holmberg av att deras hus står i lågor. Sex av de sju familjemedlemmarna lyckas fly, men ettåriga Pontus Holmberg omkommer i branden. Efter räddningstjänstens arbete konstateras att branden varit anlagd. Vem som är skyldig för mordbranden är ännu inte uppkälat.

Har du någon information om något av fallen? Kontakta polisen på 114 14 och be om att få prata med polisens kontaktcenter för kalla fall.

Källa: polisen.se

Text: Alvin Hildemar, Jens Carlsson
Foto: Erik Lindberg, Anton Larsson

Mordet på min farmor

Det var den 22 december 2016, en dag som för alltid skulle förändra nioåriga Elsas liv. Hon minns hur det knackade på dörren. Nyfiken och lite orolig gick hon ner och möttes av en syn hon aldrig skulle glömma – hennes pappa stod i hallen och grät. Det var då hon fick veta att hennes farmor hade blivit mördad.

Gärningsmannen visade sig vara en 20-årig man som var psykiskt sjuk och inte hade fått den hjälp han behövde. Den unge mannen hade haft mörka fantasier om att skada människor i sin närhet, och den där decemberdagen begick han mordet i ett psykotiskt tillstånd. Huruvida han var i en psykos eller inte under dådet är fortfarande oklart.

”Han begick mordet i ett psykotiskt tillstånd”

Tragedin utspelade sig i Elsas farmors hem i Råbo, en plats som Elsa hade besökt många gånger tidigare. Men efter den dagen skulle allt kännas annorlunda. Händelsen fick djupa konsekvenser för Elsa. Hon hade svårt att sova och började gå till en kurator för att bearbeta allt som hänt. Hon försökte hitta sätt att glömma, men frågorna från kompisarna var många. Som tur var fick hon mycket stöd från vännerna, något som hjälpte henne genom den tuffa tiden.

Trots åren som gått påverkas Elsa fortfarande av det som hände. Hon tänker på sin farmor ibland, men inte lika ofta och inte med samma tyngd som tidigare. Känslan av sorg och rädsla finns dock kvar. När polisen först kom till platsen misstänkte de till en början att det var Elsas farfar som var gärningsmannen, något

som gjorde det hela ännu mer förvirrande och smärtsamt för familjen.

Elsas familj har funnit ett sätt att hedra minnet av farmodern. Varje år den 22 december samlas de för att hålla en minnesstund. De tänder ljus och delar en måltid, ett sätt att påminna sig om det fina de hade tillsammans med Elsas farmor.

Elsa berättar också om en presentation hon gjorde i skolan under de nationella proven i svenska. Hon valde att berätta om den smärtsamma händelsen, vilket blev ett sätt för henne att dela med sig och bearbeta allt som hänt. Dessutom skrev hennes faster en bok om händelsen och familjens svåra tid efter mordet. Boken, som heter ”Mordet på min mamma”, beskriver hur de hanterade sorgen och den omvälvande tiden både under och efter händelsen.

Rädslan har inte helt lämnat Elsa. Hon bär fortfarande på en oro över att gärningsmannen en dag ska släppas ut från psykiatrin. Trots att hon känner sig trygg i vardagen finns den där djupa, underliggande rädslan kvar.

Elsas mamma arbetade natt när hon fick det fruktansvärda beskedet – att hennes egen mamma, Elsas farmor, hade blivit mördad. Sedan den dagen har deras liv aldrig varit detsamma. Elsa fortsätter än idag, över sju år senare, att besöka kuratorn för att få stöd och bearbeta de känslor och minnen som fortfarande finns kvar.

Berättelsen om Elsa är en påminnelse om hur liv kan förändras på ett ögonblick, men också om hur styrka, stöd och familjeband kan hjälpa en genom de mörkaste stunderna.

Text: Viktor Tuveson, Allan Lind, Melker Ljungström.

Foto: Märta Molander

Några saker som RAV gjort under 2024

- Delat ut cirka 2 000 informationsfoldrar i olika utförande till bland annat poliser, socialtjänster, Brottsofferjourer och på större event där vi mött människor som kommer i kontakt med vår målgrupp.
- Haft ett stort antal samtal både via telefon och i fysiska möten.
- Deltagit i digitala möten som berör vår målgrupp.
- Kortare anhörigträffar på en lördag eller söndag i Stockholm, Uppsala, Göteborg, Gävle, Hudiksvall och Sundsvall.
- Verksamhetsplanering, 3-4 februari.
- Föreläsning Rubeckianska Gymnasiet i Västerås, 13 februari.
- Deltagit på Internationella Brottsofferdagen på Clarion Sign Hotell i Stockholm arrangerat av BROM Brottsoffermyndigheten, 22 februari.
- Årsmöte i Stockholm, 24 mars.
- Deltagit hos Psykologstuderande på Universitetet i Östersund två dagar på ett stort event för ca 350 besökare.
- Anhörighelg i Orbaden, 3-5 maj.
- Deltagit i Manifestation i Sundsvall.
- Anhörighelg på Aspenäs Herrgård i Lerum, 20-22 september.
- Deltagit på Sorgkonferens i Stockholm.
- Brottsofferkonferens i Sundsvall, 7 november.
- Deltagit i stor mässa arrangerat av Trygg och Säker ”Förutsättningar för att skapa ett tryggare och säkrare samhälle” på Clarion Hotell i Göteborg, 3-4 december.
- Föreläsning för Psykologstuderande på Mitt-Universitetet i Östersund, 4 december.
- Föreläsning Brottsofferjouren i Roslagen, 17 december.
- Informationsmöte/föreläsning BOJ Stockholm/Gotland.
- Utbildning för styrelsen av Psykoterapeut Katarina Tingström i samband med verksamhetsplanering för 2025-2027.
- Träffat lokala kommunpolitiker.

Vision & mål

Vision

Genom god informationsspridning verkar RAV för att stärka anhörigas stöd i samhället samt hjälpa människor i sorg.

Mål

Påverka politiker och berörda myndigheter samt kommuner om anhörigas negativa situation i samhället.

- Indikator: Besöka samtliga riksdagspartier, över fyra procent, vartannat år.
- Indikator: Besöka myndigheter och kommuner löpande per år.

Skapa opinion i samhället.

- Indikator: Öka antal följare med 500 st per år på Facebook.
- Indikator: Öka antalet följare med 100 st per år på Instagram.

Anordna träffar för anhöriga.

- Indikator: Tre anhörigträffar per år i Göteborg, Stockholm, Örebro, Västerås och Gävle.
- Indikator: Två anhörigträffar per år i Hudiksvall och Umeå.
- Indikator: Två anhörighelger, en på våren och en på hösten.

Öka antal medlemmar i RAV.

- Indikator: Antal anhöriga medlemmar ökar med 15 personer per år.
- Indikator: Antal stödmedlemmar ökar med 20 personer per år.

Verksamhetsplan

- Upprätthålla 90-konto.
- Medverka i Brottsoffermyndighetens brottsofferveckor.
- Utveckla volontärarbetet med fler volontärer och utbildningar till samtliga inom kris- och traumahandling.

Ny interaktiv broschyr

- Tillsammans med JS Sverige Malmö har RAV tagit fram en ny interaktiv broschyr. Följ den här länken: https://www.sebroschyr.se/RAV_1/MailView/

Anhörighelg i Lerum

Vi träffades i Lerum, på Aspenäs herrgård. Vi, som för alla andra är "någon annan". Vi lever alla vidare i en verklighet de flesta aldrig behöver möta.

Vi bär alla på vår egen unika berättelse. Och vi delar med oss till varandra om det vi själva vill. Trots att våra berättelser skiljer sig åt, en del har förlorat ett barn, andra barnbarn, en älskade, förälder eller syskon. Även tillvägagångssätten skiljer sig och, lika så efterspelet. Men vi är alla där av samma anledning. Vi har alla förlorat någon vi älskar genom våld, vi är alla överlevare av mordet på våra nära.

Ingen artikel kan skildra vad vi behövt och fortfarande behöver uppleva. Det skrivs sällan om oss. Men vi finns där, över allt.

Samtliga av oss är människor bakom rubrikerna som media rapporterat om. Vid samtalen, då jag fick höra de andras berättelser kände jag igen många av dom. Fall som även jag läst om eller sett på tv.

Förr eller senare slutar media rapportera om fallen, men vi finns ändå kvar. Trycksvärtan bleknar och samtalsämnen runt fikaborden byts ut mot annat. Kanske begås ett nytt mord att prata om. För oss bleknar det aldrig. För oss blev livet aldrig detsamma mer, ett öde som någon annan bestämt åt oss.

"Livet går vidare" ett uttryck många använder, och jag har funderat mycket på just det. Nej, livet kan aldrig gå vidare efter något sådant.

Det kommer för all tid finnas ett "före" och ett "efter". Har man tur, och med rätt stöd går det att lära sig leva igen. Det är därför vi träffas, för att hjälpa varandra och hjälpa oss själva att leva i vår nya verklighet.

"Nej, livet kan aldrig gå vidare efter något sådant"

Media valde att kalla vår livs största tragedi för "Lextorpsmordet". För oss handlar det om så mycket mer. Det handlar om min bror, han som älskade grill-chips och att kolla på film. Han som älskade musik och kunde nästan varenda text av Totta Näslund utantill. Det handlar om Jerry som var en lojal vän och den modigaste människa jag nånsin mött. Jerry som bara fick leva 33 år på denna jorden.

Och det handlar om mig och min familj. Om vår förlust och saknaden som vi måste leva vidare med.

Sorgen är en förlängning utav kärleken.

Kärleken är evig det är även sorgen.

Text: Lisa Engström

Vi är styrelsen i RAV

Ewa-Britt Gabrielsen

Roland Jangestig

Anders Lövgren

Lisa Engström

Eva Berglund

Matilda Arnesdotter

Maria Aronsson

Carina Westner

Styrelsen

RAV:s styrelse söker volontärer som vill vara med och förändra den undermåliga hantering som sker av anhöriga till våldsdödade människor. Det är en kategori brottsutsatta människor som varit med om det värsta som kan hända och som samhället lämnar till sitt öde. Vill du bidra med ideellt arbete och vara styrelsen behjälplig i diverse arbetsuppgifter, hör då av dig till: rav1996@live.se.

Medlemmar

Medlemsavgifter 2025:

- Stödmedlem / Familj / Hushåll 300 kr/år
- Anhörig medlem / Familj / Hushåll ... 300 kr/år
- Swish till nummer:123-464 04 39
- Plusgirokonto: 177 84 32-3
- Organisationsnummer: 857209-4129

Vid medlemsinbetalning via internet och swish var god och fyll i ditt namn, telefonnummer eller e-postadress.

Vi ser gärna att du samtidigt med din inbetalning skickar ett mail till rav1996@live.se med din fullständiga adress, namn på familjemedlemmar, e-postadress och telefonnummer så vi kan kontakta dig.

Gåva

Vill du stödja oss med ett bidrag, märk inbetalningen med GÅVA och gärna en e-postadress.

- Plusgirokonto:90 0654-5
- Swish till nummer: 123-900 65 45

Kalendarium 2025

- 21 februari, Internationella Brottsofferdagen
- Mars, Årsmöte, datum ej fastställt,
- 4-6 april, Anhörighelg, Åkerby Herrgård
- 9-10 maj, PS25 Psykolog studerades mäsas, Stockholm
- 19-21 september, Anhörighelg, plats inte fastställd
- 26-27 november, Trygg och Säker mäsas, Helsingborg

www.rav.se

Facebook: [@ravriksorganisationen](https://www.facebook.com/ravriksorganisationen)

Instagram: [#ravriksorganisationen](https://www.instagram.com/ravriksorganisationen)

